

Šolski radio

—r. XXXVI teden. V torek 26. junija bo predaval g. Mlekuž Vekoslav »Kosovo in slepi guslarji«.

Namen tega predavanja je, pokazati mladini, kako močan vpliv je imela narodna pesem na nacionalni razvoj srbskega naroda. Guslarji, ki so razširjali pesmi o kosovskih junakih med srbskim narodom, so bili v dobi turške sužnosti čuvarji narodne zavesti.

Srbski narod je trpel petsto let v turški sužnosti. Vseh petsto let se je boril za svobodo in ni klonil niti pod najhujšim pritiskom. Odkod je črpal narod to neizmerno moč, to nepremagljivo odpornost napram turškemu pritisku.

Slepi guslarji so hodili od vasi do vasi in peli slavo kosovskim junakom ter neprestano spominjali narod, kako junaško so oni branili svojo domovino. Od roda do roda so guslarji oznanjali, da bo zasijala ponovna svoboda celokupnemu narodu šele tedaj, ko bo maščevalo Kosovo.

Spomin na poraz, ki so ga vedno in vedno oznanjali guslarji, je vzbujal narodno zavest in tudi obdržal v narodu misel na maščevanje poraza, misel na osvoboditev. Narodna pesem je bila tista moč, ki so jo guslarji s svojimi gusli prinašali narodu. Opevali so poraz na Kosovem in oznanjali svobodo. Turobni glasovi gusli so privabljali ljudi na skupne sestanke, jih bodrili k odporu in jim vcepjali novih moči za borbo proti Turkom. Vsled tega je tudi nastal povsem upravičen verz v narodni pesmi:

Guste moje od javora suva,
što mi pesmu i narod sačuva.

V četrtek 28. junija bo oddajala ob 9. uri dopoldne III. drž. real. gim. v Ljubljani Vidovdanske šolske proslave. Pred proslavo bo govoril zaključno besedo k šolskim oddajam v tekočem šol. letu predsednik šolskega radia prof. g. Leopold André.

Sporod »Vidovdanske proslave«.

1. Ob soncu s Kosovega polja. Govori prof. dr. Lovrenčič Joža.

2. a) Kemjak, Juhe, pojdamo v Škofce! Poje dijaški oktet. b) Ruska narodna: Dvanajst razbojnikov. Poje dijaški oktet.

3. Vladimir Nazor, Molitva, Deklamira Sark Mitja V.

4. a) Bučar, Prelepa je Trnovska fara. — Poje moški zbor. b) Aljaž, Divna noč. Poje moški zbor.

5. Osmerica. Proste vaje. Sestavil M. Nahlik, glasbo zložil V. Schweiger.

6. a) Beethoven, Variacije v C-duru. — Igra na klavir Demšar Gobjmir VII. b) Schubert, Dve koračnici. Igrata na klavir Demšar Gobjmir in Hubad Samo VII.

7. a) Gerbič, Pojdem na prejo. Poje Skaberne Ljudevit VIII. b) Prelovec, Moja kosa je križavna. Poje Skaberne Ljudevit VIII.

8. Dr. A. Debeljak, Na Vidov dan. — Deklamira Levart Rihard IV. a.

9. Goltermann, Koncert v G-duru, I. stavek, Igra na celo šivic Gustav VIII.

10. Narodna: Trije kovači. Poje moški zbor, spremlja na harmoniko Košak Karel VIII.

11. a) Adamič, Pod zelenim oknom. Poje deški zbor. b) Premerl, Slovanska pesem. — Poje mešani zbor.

12. Državna himna.

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. Pevovodski tečaj! Kakor je bilo na tem mestu že javljeno, je podaril pevski zbor »Trboveljski slavček« čisti donos koncerta dne 2. junija v Ljubljani v fond za propagando mladinske glasbe, ki ga bo upravljal Učiteljski pevski zbor. Dne 16. t. m. se je vršil sestanek nekaterih članov UPZ, katerega so se udeležili tudi ljubljanski glasbeniki, ki so sestavili poročilo o nastopu mladinskih pevskih zborov dne 2. junija. Na tem sestanku se je podrobno razmotril nastop teh zborov in bo vsak zbor sprejel pismena obve-

stila. Sklenilo se je, da se bo vršil v dne: 14., 15., 16., 17. in 18. julija v Ljubljani pevovodski tečaj za učitelje, ki že vodijo pevske zборе in one, ki bi se radi izobrazili na tem polju. Po tem sklepu razpisujemo pevovodski tečaj in vabimo učitelje, da se ga udeležijo.

Vsi administrativni stroški in stroški za predavanje bodo kriti iz fonda za propagando mladinske glasbe. Udeležnikom bo vodstvo tečaja preskrbelo prehrano in prenočišče za 20 Din dnevno. Prijave naslavljajte na: JUU, sekcija za dravsko banovino, — Ljubljana, Franciškaška ulica 6 — **artistični odbor UPZ do 1. julija t. l.** Za predavanja smo naprosili gg. Emila Adamiča, Vilka Ukmarja, Stanka Premra, Slavka Osterca, Mateja Hubada, Frana Marolta in dr. Ker je pričakovati številne prijave, prosimo, v prvi vrsti one pevovodje, ki so koncertirali 3. junija v Ljubljani, da pošljejo svoje prijave. Ostale prijave se bodo upoštevale po vrstnem redu. UPZ.

—pev. Početniški pevski tečaj. Članstvu UPZ sporočamo, da se bo vršil početniški pevski tečaj 9., 10., 11., 12. in 13. julija. Pričetek tečaja smo pomaknili na 9. julij zato, ker se bo vršila banovinska skupščina že v soboto 7. in nedeljo 8. pred tečajem in ker se bo pričel pevovodski tečaj takoj po pevske tečaju, t. j. 14. julija. 9. julija zjutraj bo referiral o turneji UPZ v oktobru tov. Supančič. Ker sta pred turnejo predvidena le še dva pevska tečaja, prosimo za polnoštevilno udeležbo.

Stanovska organizacija JUU iz sekcije

—s. Delo sreskih društev — delegati in predlogi za skupščino. Odgovori na okrožnico štev. 2500 od 2. maja. Ponovno opozarjamo in prosimo sreska društva, da nemudoma dostavijo vodstvu sekcije sezname delegatov, podatke za tajnikovo poročilo in predloge, sprejete na zborovanjih s. u. d. za banovinsko skupščino. Do danes je ugodilo naši zadevi okroglični šele devet sreskih društev. Prosimo, da upoštevate skrajni rok za dostavo zgoraj zaprosenega t. j. 30. junij.

iz društev:

= JUU SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD bo zborovalo dne 23. t. m. ob 1/11 uri v Radmirju. Ker je to zadnje zborovanje in je obravnavati še razne zadeve, pričakujemo polne udeležbe. Odbor.

Poročila:

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V PTUJU je zborovalo dne 14. maja v Ptuj. Navzočih je bilo 98 članov, to je 67,12%.

Pri otvoritvi zborovanja je tov. predsednik prečital resolucijo radi redukcije draginskih doklad. Učiteljstvo se pridružuje resoluciji.

Z ozirom na to resolucijo je bil stavljen predlog: Z ozirom na redukcije draginskih doklad uradništva ugotavlja učiteljstvo, zbrano na svojem zborovanju v Ptuj dne 14. maja, da se je zgodila posebno uradnikom nižjih skupin socialna krivica. Tudi se ne strinja z načinom izvajanja in določitve redukcije. Zato prosimo, da bi pristojne oblasti v bodoče postopale tako, da se o stvari prej posvetujejo z zastopniki stanovskih organizacij.

Predlog je bil soglasno sprejet. V debati, ki je sledila situacijskemu poročilu, so bili sprejeti še ti predlogi:

V svrhu spoznavanja naše države za zanimivejši in s patriotično ljubeznijo prešinjeni zemljepisni pouk, se naj dovoli članom učiteljskih organizacij enkratna brezplačna vožnja po državi v času glavnih počitnic.

Naj se uvedejo po vseh šolah dravske banovine enotni zvezki Učiteljske tiskarne po 75 p, ker so monopolski slabši, brez podlage in brez pivnika ter veljajo po Din 150 komad. Tudi jih trgovci nimajo stalno v zalogi.

Ustanovi naj se odbor za ureditev enotnih praktičnih in dobrih šolskih knjig, ki se

naj uvedejo stalno za vse šole v enotni izdaji, ki ne bo predraga. S tem bo vzgojno, snovno in gmotno izboljšano naše šolstvo.

Delo šolskih upraviteljev se naj izenači z učiteljevim po principu: enako delo, enaka plača.

Slučajnosti naj se na zborovanju obravnavajo kot prva ali druga točka dnevnega reda, da se zborovanja ožive in, da so pri tej važni točki navzoči vsi.

Na skupščinah naj odpadejo referati, ker je itak zadosti aktualnega gradiva.

Tako banovinska, kakor glavna skupščina naj posvetita vprašanju učiteljske stalnosti z razpisom službenih mest največ pažnje in truda.

Uvedejo naj se zopet Matični listi in Izrazi, ki so cenejši in praktičnejši od Katalogov in Knjižic.

Glavna kakor banovinska skupščina se naj zavzame za to, da izide čimprej pravilnik k osnovnošolskemu zakonu.

Delegata za skupščino sta: tov. Šterk Davorin in Jurančič Josip, namestnika pa: tov. Predan Zvonko in Majcen Mirko.

Tov. Jurančičeva je podala svoj referat: Vidno delo žene v kulturnem razvoju narodov v dveh delih. V prvem je prikazala socialni položaj žene pri raznih narodih na posameznih razvojnih stopnjah kulture. V drugem delu je govorila o poklicnem delu žene, do katerega je prišlo na podlagi tega razvoja in je utemeljevala današnje stremljenje žene po svobodnem udeleževanju.

Referatu je sledila živahna debata.

Sestan Iv. Dušan, Kaukler Iv. V., t. č. predsednik, t. č. tajnica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO ŽUŽEMBERK je zborovalo dne 6. VI. 1934. v Žužemberku ob polnoštevilni udeležbi. Zborovanja se je udeležil tudi sreski šolski referent gosp. Franc Zagorc, katerega je predsednik tov. Mervar v imenu vsega učiteljstva toplo pozdravil.

Nato pada situacijsko poročilo o notranjem položaju organizacije. Prečita tudi resolucijo glede drag. doklad merodajnim činiteljem. Poročilo in resolucijo zborovalci soglasno odobro.

Resolucije:

1. Vsa prazna učiteljska mesta naj se takoj zasedejo. Pri tem naj se ne zapostavljajo težko dostopni in od prometa ter mest oddaljeni kraji, ker imajo njihovi prebivalci pravico do rednega in dobrega osnovnošolskega pouka.

2. Prednost za namestitev v mestih in ob prometni črti naj imajo učitelji očetje in matere s šoloobiskujočimi otroki in učiteljstvo, ki službuje že več let v težko dostopnih krajih.

3. Ker je delo v razredu z velikim številom otrok otežkočeno, naj se otvorijo novi razredi na vseh šolah, kjer je za otvoritev po številu otrok in po zakonu dana možnost. Saj donaha denar, naložen v ljudsko prosveto državi in narodu najlepše obresti.

4. Pri nastavljanju novincev naj se poleg moškega naraščaja upošteva tudi ženski po socialnih in učnih potrebah.

5. Učitelji-vojaki naj se po odsluženem vojaškem roku takoj nastavijo.

6. Učiteljem-upokojevcem naj se nakaže čimprej pokojnina. Ako je to iz tehničnih ozirov nemogoče takoj storiti, naj se jim izplačujejo toliko časa aktivni prejemki.

7. Monopolski zvezki so zelo slabi, zato naj se dovoli uporaba zvezkov priyatne izdaje.

8. Ožsojamo vsako samovoljo v naši stanovski organizaciji ter pozivamo predstavnike sekcije za dravsko banovino, da vztrajajo v borbi do popolnega sporazuma v Udruženju.

9. »Naš Rod« naj ostane po vsebini in obliki tudi v bodoče. Mladina, kateri je v prvi vrsti in končno edino le njej namenjen, ga želi in odklanja časopis.

Nato so podali temeljne smernice, katere bi bilo upoštevati pri sestavljanju učnih načrtov za posamezne kategorije šol. Predavali so tov. Povše, Korenčan, Japelj, Sivec, Perparjeva in Brumatova. Predavanja so bila lepo zasnovana in so prinesla marsikako draženo misel k rešitvi tega vprašanja. Tozadevno stvarno debato je vodil g. sreski referent Zagorc.

Slučajnosti: Ob sistemizaciji uradniških mest naj pazi sekcija, da bo zasiguranih za vsako skupino tudi dovoljno število mest za učitelje.

Pomotoma odtegnjena stanarina učiteljem pripravnikom naj se čimprej povrne.

Sekcija naj izposluje tudi učiteljem dnevičarjem polovično vožnjo na železnicah.

Fr. Mervar, t. č. predsednik.
Rafaela Hrovatova, t. č. tajnica.

Novosti na knjižnem trgu

—k France Kralj: Moja pot. (Slovenske poti, zvezek XII.) Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. — Cena: vezan izvod Din 40'—, s poštino vred Din 41'—, v tej ljubko opremljeni in razkošno ilustrirani knjigi, ki sodi med najlepše in najzanimivejše zvezke »Slovenskih poti«, pripoveduje eden izmed predstavitev pojave slovenske likovne umetnosti, France Kralj, o svojem rojstnem kraju in o svoji zgodnji mladosti. V II. delu te nad vse zanimive avtobiografije se pisatelj bavi s svojim šolanjem in z dozevanjem v umetnika; pove nam marsikaj iz življenja mladih upodablajočih umetnikov. Knjigo krasi večbarvna reprodukcija avtorjeve slike »Moja žena«, njegova slika in faksimile in 15 prav dobrih posnetkov Kraljevih slik, kipov in risb.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

FR. P. ZAJEC
Izprašen optik
Ljubljana, Stari trg 9

Prilporeča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Tovariš tečajnik za predavanja o predmetih obrtno nadaljevalnih šol dobi vso oskrbo pri tovarišu blizu srednje tehnične šole. Naslov pove uprava »Učit. tovariša«.

Naročajte pri tvrdkah, ki inserirajo v našem glasilu!

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA
MESTNI TRG 26 • STRITARJEVA ULICA 3

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovejših izdajah

šolske zvezke

vsakovrstne, za šolo in domače vaje

šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve

Vam nudi vedno

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44

LABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA ŠT. 5

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. — Krasna izbira v zastorih, posteljne preproge, pregrinjale in odeje. Piše vzorčast in gladek za divane. — Velike preproge v plišu in linolej. — Belo blago za rjuhe in perilo v poljubnih širjavah. — Zlata, perja, puh, kapok od najcenejše do najboljši vrste.

Postrežba točna in solidna.